

Verborgenheden geopenbaard – Daniël 2

Psalm 33 : 6, 7, 8

Psalm 25 : 4, 6

Psalm 68 : 16, 17

Psalm 72 : 9, 10

Psalm 111: 3, 4, 5

‘Maar er is een God in de hemel Die verborgenheden openbaart’.

Gemeente,

Langzaam dringt het licht van de nieuwe dag door in het paleis van koning Nebukadnezar. Een kamerdienaar van de koning staat klaar om het aanbreken van de morgen bij de koning aan te kondigen. Zoals dat ging volgens de gebruikelijk ceremonie aan het oosterse hof. Maar hij krijgt daarvoor geen kans. De koning wil een samenkomst beleggen met zijn wijzen, want de koning heeft gedroomd. Hij is daardoor helemaal van slag. Het is ook niet zomaar een droom, dat is aan alles te merken. Wij dromen allemaal weleens en wat zijn dat voor dromen? Het kunnen wensdromen zijn. Soms heb je een droom die te mooi is waar te zijn. Soms droom je over het verre verleden. Je kunt ook wakker worden na een nare droom. Wat ben je dan eigenlijk ook blij dat het maar een droom was. De meeste dromen zijn bedrog, zegt het spreekwoord. In onze slaap verwerken wij gebeurtenissen door middel van dromen. Onze geest gaat in een bepaalde modus en beelden van de dag trekken aan ons voorbij. Koning Nebukadnezar wil dat er een samenkomst wordt belegd met al zijn wijzen. Hij zoekt steun bij deskundige mensen. Dromen zijn géén bedrog, dat is vaste de overtuiging die leeft in Babel. Zeker als de koning een droom heeft, dan is dat niet zomaar iets.

Wat heeft de koning dan gedroomd? Hij weet het niet meer. Het is blijkbaar alleen nog een vage herinnering. Zo gaat dat toch met onze dromen? Wij worden wakker, maar we kunnen het niet precies terug vertellen. Of wil de koning het niet vertellen, omdat hij bang is dat de wijzen hem om de tuin zullen leiden? Daarom vraagt Nebukadnezar van zijn deskundigen om zowel de droom als de uitleg te vertellen. Dat is nogal een vraag. Dat is een onmogelijke vraag. De Babylonische wijzen geven eerlijk toe dat deze vraag hun kunnen te boven gaat. Ze vragen om eerst de droom te vertellen. Zij vragen dat zelfs twee keer, maar er is bij Nebukadnezar geen praten aan. Ze zullen allen gedood worden, als ze niet de droom en de uitleg kunnen geven. Wat een onrust opeens aan het hof van de koning. Deze mensen beseffen heel goed dat hun leven op het spel staat. Hoor wat ze zeggen: ‘Er is geen mens op de aardbodem die de zaak van de koning te kennen zou kunnen geven’. De koning neemt passende maatregelen. Er gaat een wet uit. Om de wijzen van Babel om te brengen. Deze wet geldt ook Daniël en zijn vrienden. De vorige keer hoorden we vanuit hoofdstuk 1 over hun standvastige houding aan het hof. God gaf aan hen wijsheid en inzicht. God zegende hen daarin. Nu dringt dit bericht tot hen door. Ze zijn in groot gevaar. Ook zij worden gezocht om te worden gedood. Er staat een soldaat van de koning aan hun deur. Ze kunnen geen kant meer op. Of toch wel?

We lezen dat Daniël zich met raad en verstandige woorden tot Arioch wendde. Daarin zien we direct de wijsheid van Daniël. Hij vraagt in vers 15: ‘Waarom is dit bevel van de koning zo overhaast uitgegaan?’ Daniël krijgt meer informatie. Hij vraagt hij om extra tijd. Even de tijd

nemen, dat is op zichzelf al een les. Wat kunnen dingen vandaag in de media een bepaalde dynamiek krijgen. Wat zou het vaak verstandig zijn om meer de tijd te nemen. Meer tijd is wat Daniël vraagt. Maar toch is dat niet het belangrijkste. Het belangrijkste is wat we vervolgens lezen dat Daniël naar zijn huis vertrok en de zaak liet weten aan zijn vrienden. 'Opdat zij het aangezicht van de God van de hemel zouden zoeken om barmhartigheid te verkrijgen met betrekking tot deze verborgenheid, zodat men Daniël en zijn vrienden niet met de rest van de wijzen van Babel zou doen omkomen'. Let daarop, hoe God wordt genoemd, de God van de hemel. De God van Israël is de God van de hemel. Daarmee is Hij de God van heel de aarde. De levende God staat tegenover de afgoden van Babel. De naam Babel betekent 'poort van Bel'. Hij was de beschermgod van de stad. De wijzen van Babel kunnen geen verborgenheden openbaren. Zij weten niet van een God in de hemel, maar een veelheid van goden. Nu komt het tot een confrontatie tussen de HEERE en de afgoden. De wijzen van de Chaldeeën moeten hun onmacht erkennen. Maar Daniël zoekt Gods aangezicht. Hij spoort zijn vrienden aan om hetzelfde te doen. Wat een les voor ons. Om de grote en kleine vragen van ons leven bij Hem te brengen. Dingen die je leven gebeuren. Dingen die je niet direct een plaats kunt geven. Hij hoort onze vragen. Hij kent onze nood. Breng het dan ook in je gebed bij Hem.

We lezen over de verhoring van het gebed in vers 18. God ziet de nood waarin ze zich bevinden. 'Toen werd aan Daniël in een nachtvisioen de verborgenheid geopenbaard. Daarop loofde Daniël de God van de hemel'. 's Nachts maakt de HEERE het aan Zijn dienstknecht bekend. Een visioen, dat ontvangt hij dus terwijl hij wakker is. Nu is het geen droom, maar het is de verhoring van het gebed. Ze hebben niet vergeefs gebeden. Daniël looft de HEERE. Daniël zingt uit hoe groot Hij is. En dat is belangrijk in dit hoofdstuk. Daniël ziet hoe groot God is. Daar wordt onze aandacht allereerst op gericht. We zien hoe groot onze God is. Even wordt onze aandacht afgeleid van Nebukadnezar. Van alle Chaldeeëse wijzen die zijn uitgepraat. Daniël ziet op God is en belijdt Zijn grootheid. Luister maar: 'De Naam van God zij geloofd van eeuwigheid tot in eeuwigheid, want van Hem is de wijsheid en de kracht'. Deze God heeft in Babel de regie. Deze God bepaalt de loop van de geschiedenis. Hij geeft wijsheid aan wijzen en kennis aan wie verstand hebben. Hij openbaart diepe en verborgen dingen. Dat is wat onze kerntekst zegt: 'Er is een God in de hemel, Die verborgenheden openbaart'. Hij weet wat in het duister is, want het licht woont bij Hem. Wat ontvangt Daniël een inzicht. Er is zoveel duisternis in de wereld, ook in het verre Babel. Wat in het duister gebeurt, ontgaat ons mensen. Maar God weet het precies. De duisternis is voor Hem als het licht. Hij kijkt er dwars doorheen. Daarom looft Daniël de God van zijn vaders. Hij dankt en prijst de HEERE voor deze gebedsverhoring. Het mooie is dat hij zowel voor zichzelf dankt als voor zijn vrienden. Hij spreekt in de ik-vorm en ook in de wij-vorm: 'Want U hebt ons de zaak van de koning laten weten'.

Het boek Daniël wordt niet zonder reden gerekend tot de grote profeten van het Oude Testament, hoewel het boek een soort overgang is naar de kleine profeten. Hij staat er tussenin. Na Jesaja, Jeremia en Ezechiël komt Daniël. De hoofdstukken 1-6 zijn historisch van karakter en de hoofdstukken 7-12 hebben een profetisch karakter. We lezen profetieën over de verre toekomst. Daniël ziet hoe groot God is. En dat is eigenlijk de grootste les van dit hoofdstuk, dat wij zien hoe groot de HEERE is. Zien we dat inderdaad door het ware geloof? Laten we onszelf die vraag in alle eerlijkheid stellen. Daniël gaat naar Arioch. Hij vraagt om de wijzen van Babel niet om te brengen. Zo wordt Daniël naar de koning gebracht. De koning antwoordde en zei tegen Daniël - zijn naam was Beltsazar. Dat laatste staat eigenlijk tussen haken. Mijn God is rechter, dat betekent die Joodse naam Daniël. In de Naam van die God

komt hij nu tot koning Nebukadnezar. Bent u in staat mij de droom te laten weten die ik gezien, en de uitleg ervan? De wijzen van Babel hadden hem verteld dat geen enkel mens in staat is om deze vraag te beantwoorden. Maar dat is blijkbaar niet doorgedrongen. Hij vraagt of Daniël in staat is. Daniël bevestigt eigenlijk wat de wijzen hebben gezegd. Hij is volstrekt eerlijk. De verborgenheid die de koning vraagt, kunnen de wijzen hem niet te kennen geven. Wat hier gebeurt is een soort test. De ultieme test voor de toekomstvoorspellers van de koning. Wij hebben vandaag ook onze deskundigen, onze wijzen. De wijzen van deze eeuw. Zij moeten het analyseren. We kunnen bijna dagelijks hun rapporten lezen. Over de samenleving, de toekomst, het klimaat. Maar als je hen zou vragen: geef ons de verborgenheid te kennen, wat nu het echte geheim is van de dingen, wat is nu het laatste antwoord, dan zeggen ze: maar nu vraag je teveel. Dat kunnen wij niet analyseren.

Wat zegt onze tekst: 'Maar er is een God in de hemel Die verborgenheden openbaart'. Daniël is vervuld met hemelse wijsheid. Zo gaat de verborgenheid open. Hij wijst op God in de hemel. Dat is het grote maar in dit hoofdstuk. Het woord van God Zelf. Waarom is de koning nu zo verontrust? In vers 29 zegt Daniël dat er gedachten in de koning opkwamen over wat hierna gebeuren zal. En Hij Die verborgenheden openbaart, heeft u laten weten wat er gebeuren zal. Het gaat dus over de toekomst. Daarover heeft de koning gedroomd. Daarover is hij zo verontrust. God weet waar we aan toe zijn, waar het met de wereld naartoe gaat. Aan wie vertrouwen wij onze toekomst toe? Wij kunnen daar op zo'n menselijke manier mee bezig zijn. En je mag nadenken over je toekomst. Welk studieadvies krijg je op school, om maar een voorbeeld te noemen. Daar mag je biddend mee bezig zijn. 'Heere, wat wilt U dat ik doen zal?' Zo mogen we ook nadenken over de grote vragen in deze wereld over de toekomst. Wij hebben onze deskundigen. Wij denken dat onze toekomst veilig wordt gesteld door nieuwe inzichten van de wetenschap. Het is zo menselijk en soms ook zo beperkt. Daniël maakt aan koning Nebukadnezar duidelijk dat een mens niet meer is dan een mens. Het gaat verkeerd als een mens zichzelf overschat. Als wij door onze hoogmoed te groot van onszelf denken en te klein van God. Je bent een mens. Dat wil zeggen, beperkt en kwetsbaar. Dat wil ook zeggen zondig. 'Maar er is een God in de hemel, Die verborgenheden openbaart'.

We lezen nu verder in Daniël 2. Nebukadnezar had in zijn droom een groot beeld gezien. Het zat eigenlijk heel vreemd in elkaar. Het hoofd was van goud, zijn armen waren van zilver, het onderlichaam van brons en zijn benen van ijzer, de voeten van ijzer en leem. Het is een beeld van de wereldmacht. Het is een soort spiegel van de volkeren. De volken op deze aarde bestaan uit verschillende wereldmachten. De macht van koning Nebukadnezar was vrij plotseling opgekomen. Hij had het Assyrische rijk weten te veroveren. Nu is hij de machtige koning van Babel. Uiteindelijk is zijn rijk ook weer vrij plotseling ondergegaan. Zo volgen de verschillende machten elkaar op. En toch is een het één beeld. Soms is er een verschuiving van de macht. Soms is er een botsing van machten. Zien we vandaag niet hetzelfde in de wereld? We kijken naar de macht van Amerika, maar ook van Rusland en de opkomende macht van China. Het kan ons ook verontrusten. 'Gedachten over wat hierna gebeuren zal'. Mensen smeden hun plannen. En dan gaat het opeens totaal anders dan iedereen had gedacht. Het beeld wordt gesmeed en omgesmeed. Het beeld is symbool van de wereldmacht. Als je ernaar kijkt, dan schrik er soms van. Een gouden hoofd. O maar dat ben ik, denkt koning Nebukadnezar. Is dat zijn eigen hoogmoed, zijn overmoed? Na u komt er wel een ander, zo vertelt het beeld hem. Straks zal het Babylonische rijk ondergaan. Daarna komt het Perzische Rijk. En dat wordt weer opgevolgd door het rijk van de Grieken. Daarna komt het Romeinse

rijk en was dat verdeeld in twee delen, oost en west. We gaan niet op ieder detail in. Wat wel opvalt is dat de voeten gedeeltelijk van leem zijn. Het beeld heeft een wankele grondslag. Het is ook maar een schaduw van de werkelijke macht, want die ligt bij God in de hemel. Het beeld maakt indruk, zeker. Maar het zal niet altijd blijven staan.

Er staat in vers 34 een veelzeggend woordje, en dat is het woord 'totdat'. Daniël legt uit en licht toe: 'Hier keek u naar, totdat er niet door mensenhanden, een steen werd afgehouden. Die trof dat beeld aan zijn voeten van ijzer en leem, en verbrijzelde die. Die steen is er dus ineens. In onze beleving komt die steen uit het niets. Geen mens heeft daar de hand in gehad. Nee, want die steen komt bij God vandaan. Het beeld met het gouden hoofd wordt verbrijzeld. Denk vandaag aan het beeld van de economie. Wat hier gebeurt gaat buiten de menselijke kaders om. We zien hier de macht van de HEERE. We zien de komst van Zijn koninkrijk. En dat is gebeurd in de tijd van het Romeinse rijk, toen kwam steen in de wereld. Geen mens heeft daar de hand in gehad. Hij kwam bij God vandaan. Het verwijst naar komst van Christus. De Zoon van God werd geboren als een Kind in Bethlehem. Johannes de Doper zei over Hem: 'Hij was het van Wie ik zei: Hij Die na mij komt, is voor mij geworden, want Hij was er eerder dan ik'. Wat is nu eigenlijk een steen en wie let daarop? Maar hij rolt naar beneden en het beeld wordt in een keer verbrijzeld. Er blijft niets van over. Zo krijgt Nebukadnezar te zien wat er gebeuren zal. Daar is hij door ontstemd. Koning, er blijft niets over van uw majesteit.

Maar we krijgen ook te zien wat er gebeuren zal in de verre toekomst. Het is een profetie die zich uitstrekt over de wereldgeschiedenis, tot de wederkomst toe. De steen van Gods gericht rolt door de wereldgeschiedenis. De Bijbel zegt over die steen: op wie hij valt, die zal hij vermorzelen. De HEERE van de legermachten regeert. Het laatste woord is aan God in de hemel. Waar letten wij dan op? Kijken we alleen naar het beeld en maakt dat beeld indruk? Of weten wij wat Daniël wist? 'Er is een God in de hemel Die verborgenheden openbaart'. Dan letten we op die steen. Dan weten we wat de Heere Jezus ons leert: 'Van U is het koninkrijk, en de macht en de heerlijkheid'. Zijn koninkrijk is niet van deze wereld. Het is het koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid. Van dat koninkrijk wordt je een onderdaan door Jezus Christus als je Koning te erkennen. Aan Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Behoren wij Hem toe door het geloof? Wie Hem nederig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren. 'God zal Zelf Zijn Leidsman wezen, leren hoe hij wandelen moeten. Het goed dat nimmermeer vergaat, zal hij ongestoord verwerven'. Of kijken we niet verder dan het beeld?

De steen rol niet zomaar. Hij maakt ruimte. Dat zien we gebeuren in vers 35. Het beeld wordt verbrijzeld, het stof wordt weggevoerd door de wind en de steen die het beeld getroffen had werd tot een grote berg en vulde de hele aarde. De steen maakt dus ruimte. Het is de voorbode van een nieuwe toekomst. Zo komt Gods Koninkrijk in kracht. De steen groeit uit tot een berg. Gods Koninkrijk komt door alle verwarring heen. Er zijn machten in de wereld die ons kunnen benauwen, maar Zijn koninkrijk breekt door. Zo is deze geschiedenis een woord van troost. God heeft de regie. God maakt ruimte voor Zijn toekomst. Alleen Zijn koninkrijk is tot in eeuwigheid. We zien dus dat het niet een kwestie is van menselijke ontwikkeling. Wij kunnen het idee hebben dat wij onze dromen moeten verwezenlijken. Dromen kunnen ook in duigen vallen. Wij hebben onze verantwoordelijkheid, dat is iets anders. Om bijvoorbeeld zorgvuldig om te gaan met de schepping. Let op de steen die rolt. Het gebeurt op Gods tijd en door Gods macht. De steen maakt ruimte. Het wordt licht. God weet wat in de duisternis is, want Hij woont in het licht. Zo heeft Daniël het beleden toen de verborgenheid aan Hem werd

geopenbaard. Daarom hebben wij ons te houden aan het Woord van deze God. 'Er is een God in de hemel die verborgenheden openbaart'. Jezus dé openbaring van die verborgenheid. Grote namen mag je vergeten. Grote namen van wereldleiders die de krant halen. Grote namen die op internet 'trending topic' zijn. De naam van de Heere Jezus, die mag je nooit vergeten. Het wordt ons in het Woord gezegd met het oog op Zijn toekomst.

Koning Nebukadnezar heeft een beeld gezien. Ja, het wordt ook over de mens gezegd. Hij wandelt als in een beeld. Zo staat het in Psalm 39:7, dat de mens rondloopt in een schijnbeeld. Wij verbeelden ons zoveel. Een gouden hoofd, zo dacht Nebukadnezar over zichzelf. Wij lopen rond in het beeld van onze kracht. Het beeld van onze vermeende goede intenties. Maar het Evangelie zegt ons: als je Christus niet te voet valt, dan wordt je door Hem verbrijzeld. Buigen wij dan voor Hem? Deze geschiedenis stelt ons de vraag: wat moet er je leven omvallen? Door de macht en genade van God moeten onze schijnbeelden omvallen. Dan komt er ruimte door die steen. Het brengt ons de ruimte van Zijn koninkrijk. Stel je hoop op Hem, voor dit leven en voor altijd. Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid.

Amen

Lage Vuursche, 7 juli 2020